

Lapse õigustest esmasel kokkupuutel politseiga

1. Politseinikud peavad ennast tutvustama ja kui Sa seda küsid, näitama töötõendit. Politseinikud on kohustatud Sulle arusaadavas keeles selgitama, mida ja miks Sinuga tehakse ning millised on Sinu õigused ja kohustused. Kui midagi jääb segaseks, siis võid alati paluda rohkem selgitusi.
2. Politseinikul on õigus küsida Sinu nime ja elukohta ning paluda näidata isikut tõendavat dokumenti (nt ID-kaarti) või õpilaspiletit. Pärast kontrollimist peab ta dokumendi Sulle tagastama.
3. Mõne kuriteo avastamiseks võib politseinik Sind tänaval peatada ja küsitleda. Sellisel juhul pead Sa talle selgitusi andma ning politseinik võib Sinu öeldu kirja panna. Sa võid ka ise paluda, et Sinu öeldu kirja pandaks. Sul on alati õigus teada, miks Sinult midagi küsitakse.
4. Politseinikuga vesteldes pead Sa rääkima tõtt ja vastama ausalt. Samas ei pea Sa ütleva asju, mis räägivad Sinu enda või Sinu lähedaste (vanemate, õdede-vendade) vastu. Selles osas võid Sa vaikida, aga ei tohi valetada. Sellisel juhul võid öelda, et ei taha midagi rääkida.
5. Kui politseinikul on kahtlus, et oled tarvitanud alkoholi või narkootikume, võib ta Sind kontrollida. Joovet võib esmalt kontrollida kohapeal ning seejärel ka politseijaoskonnas või arsti juures. Sa võid joobe kontrollimisest keelduda, kuid sellisel juhul on politseinikul õigus Sind kinni pidada vere- või uriiniproovi võtmiseks. Pärast joobe kontrollimist annab politseinik Su lähedaste hoolde. Kui see ei ole mingil põhjusel võimalik, toimetab ta Su turvakodusse või politseijaoskonda.
6. Joovet võib reeglina kontrollida ainult politseinik. Koolil, lastelaagril või muul organisatsioonil võib olla selline õigus, kui selles on varasemalt Sinu vanemaga kokku lepitud.
7. Kui politseinik või teised isikud (nt õpetaja, lastelaagri töötaja) kahtlustavad, et Sul on keelatud asju (nt relvi või narkootilisi aineid), võivad nad paluda Sul oma asjad ette näidata. Politseinik võib Su riided ja asjad läbi otsida ning kahtluse korral viia Su põhjalikumaks läbivaatuseks politseijaoskonda või arsti juurde.
8. Kui Sa ei ole veel kuueteistaastane, ei tohi Sa ilma täiskasvanuta avalikus kohas (tänaval, pargis, kohvikus, väliüritusel) olla öösel kella 23.00 ja 06.00 vahel, suvel (1.juuni kuni 31.august) 24.00-05.00. Kui Sa seda keeldu rikud, võib politseinik Su kinni pidada ja viia koju, mõne teise lähedase juurde või kui see ei ole võimalik, siis turvakodusse või politseijaoskonda. Trahve ega muid karistusi Sulle ega Sinu vanematele liikumispiirangu rikkumise eest ei järgne, küll aga võib politsei teavitada sellest lastekaitsetöötajat.

9. Kui Sind milleski kahtlustatakse, on Sul õigus saada abi advokaadilt või muult juristilt. Politseinik peab selgitama, kuidas on võimalik sellist abi saada. Samuti on Sul õigus nõu pidada oma vanemaga.
10. Kui Sind peetakse kinni või milleski kahtlustatakse, siis teatatakse sellest viivitamata Sinu vanemale või muule täiskasvanule, kes Sinu eest hoolitseb. Vanemaid teavitatakse ka siis, kui Sind toimetatakse ohutusse kohta või kui Sa oled purjus. Sa võid ka ise oma vanemale helistada ja temaga nõu pidada. Samuti võid paluda, et politseinik ei võtaks Sinu vanematega ühendust, kuid lõpliku otsuse selles küsimuses teeb siiski politsei.
11. Kui Sind peetakse kinni või milleski kahtlustatakse, siis on Sul õigus paluda, et Sinu vanem osaleks koos Sinuga toimingutes. Sa võid ka paluda, et politseinik ei kaasaks vanemaid, ent siis pead põhjendama, miks Sa seda ei soovi. Lõpliku otsuse vanemate kaasamise osas teeb politseinik, kes peab Sulle selgitama oma otsuse tagamaid.
12. Kui keegi on Sulle liiga teinud, siis oled Sa kannatanu ja Sul on õigus osaleda erinevates toimingutes (nt ülekuulamisel) koos vanema või mõne teise inimesega, kellega Sa tunned ennast turvaliselt. Politsei võib sellest keelduda, kuid peab sel juhul põhjendama, miks ta nii otsustas.
13. Kui Sa oled pealt näinud, kuidas keegi teeb kellelegi liiga (nt lööb kedagi või varastab midagi) ja Sul palutakse selle kohta selgitusi anda, siis oled Sa tunnistaja ja võid paluda, et Sinu vanem või muu täiskasvanu osaleks ülekuulamisel koos Sinuga. Politseinik võib sellest keelduda ning peab sel juhul selgitama, miks ta nii otsustas.
14. Sa võid alati ka ise politsei poole pöörduda, kui tunned, et Sina või keegi teine vajab abi (nt kui kedagi lüüakse kodus või koolis või võetakse ära talle kuuluvaid asju jne). Samuti võid Sa oma probleemidest alati rääkida ja nõu küsida helistades lasteabi numbrile 116 111.
15. Võib juhtuda, et Sinu koju tuleb politseinik ja soovib suhelda mitte Sinu, vaid Sinu vanematega. Kui vanemaid ei ole kodus ja Sa ei julge üksi temaga suhelda, siis ei pea Sa politseinikule ust avama. Kui politseinik soovib suhelda Sinuga või arvab, et Sinu elu või tervis on ohus, siis pead neile ukse avama. Enne ukse avamist või politseiniku tuppa lubamist võid paluda, et ta näitaks oma töötõendit. Kui politseinik arvab, et Sinu elu või tervis on ohus, kuid Sa neile ust ei ava, võib politsei tulla Su koju sisse ka jõuga.
16. Politseinik võib võtta ühendust lastekaitsetöötajaga, õpetaja, arsti või mõne muu spetsialistiga, kui ta arvab, et seda on vaja Sinu heaolu tagamiseks.